

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 17 Ιανουαρίου 2026
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Hercules boves Geryōnis ex Hispaniā in eum locum adduxisse dicitur, ubi postea Rōmulus urbem Rōmam condidit. **Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de viā fessus ibi dormivisse. Tum Cacus pastor, fretus viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos.** Ubi Hercules, e somno excitātus, gregem aspexit et partem abesse sensit, pergit ad proximam speluncam; sed postquam boum vestigia foras versa vidit, confūsus gregem ex loco infesto amovēre coepit. Sed bovum mugītus ex speluncā audītus Herculem convertit. Tum Cacus, vi prohibēre eum conātus, Herculis clavā interficitur.

.....

Cum Accius ex urbē Rōmā Tarentum venisset, ubi Pacuvius grandi iam aetāte recesserat, devertit ad eum. Accius, qui multo minor natu erat, tragoediam suam, cui «Atreus» nomen est, ei desideranti lēgit. **Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliōra enim fore spero, quae deinceps scribam.** Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim viēta et mollia, non matūra mox fiunt sed putria».

.....

Hic vero, iudices, et fuit in Asiā et viro fortissimo, patri suo, magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, gratulatiōni in victoriā fuit. Et si habet Asia suspiciōnem quandam luxuriae, Murēnam laudāre debēmus, quod Asi am vidit sed in Asiā continenter vixit. Quam ob rem accusatōres non Asiae nomen Murēnae

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α' ΦΑΣΗ**E_3.Λλ3Α(ε)**

obiecērunt, ex quā laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constitūta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asiā susceptum aut ex Asiā deportātum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtūtis fuit; patre imperatōre libentissime meruisse pietātis fuit; finem stipendiōrum patris victōriam ac triumphum fuisse felicitātis fuit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα χωρία που είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

B1.α. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση σε κάθε ερώτηση (μόνο μία είναι η σωστή επιλογή) και να τη μεταφέρετε στο τετράδιό σας γράφοντας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα της απάντησης.

1. Σε ποια εποχή της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας ανήκει η ρεπουμπλικανική περίοδος;
 - α. Προκλασική ή αρχαϊκή εποχή
 - β. Κλασική εποχή
 - γ. Μετακλασική εποχή
 - δ. Ύστερη αρχαιότητα
2. Ποιο από τα παρακάτω χαρακτηριστικά ΔΕΝ σχετίζεται με την προκλασική εποχή.
 - α. Ένταξη ελληνικών θεών στο ρωμαϊκό θρησκευτικό σύστημα
 - β. Επαφή με τον ελληνικό πολιτισμό
 - γ. Στην πολιτική ζωή και στο κράτος κορυφώνεται η ένταση μεταξύ των δύο παρατάξεων της Γερουσίας (senatus): των populares («δημοκρατικών») και των optimates («αριστοκρατικών»)
 - δ. Μεταφορά έργων τέχνης στη Ρώμη
3. Ποιος από τους παρακάτω Ρωμαίους συγγραφείς ΔΕΝ ανήκει στην κλασική εποχή;
 - α. Έννιος
 - β. Κικέρων
 - γ. Βεργίλιος
 - δ. Οράτιος
4. Ποιο από τα παρακάτω ΔΕΝ αποτελεί χαρακτηριστικό του έπους του Λουκρήτιου «Για τη φύση των πραγμάτων» («De rerum natura»):
 - α. Η επικούρεια φιλοσοφία σε στίχους
 - β. Η μάχη ενάντια στη δεισιδαιμονία
 - γ. Η προσπάθεια απαλλαγής του ανθρώπου από τον φόβο του θανάτου
 - δ. Η αναφορά σε ηρωικά κατορθώματα
5. Ποιος από τους παρακάτω Ρωμαίους ποιητές συνέγραψε τις «Ωδές» (Carmina):
 - α. Τίβουλλος
 - β. Προπέρτιος
 - γ. Οράτιος
 - δ. Οβίδιος

Μονάδες 5

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Λ3Α(ε)

B1.β. Να αντιστοιχίσετε τους Ρωμαίους συγγραφείς της **Στήλης Α** με το αντίστοιχο ελληνικό τους πρότυπο της **Στήλης Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Έννιος	α. Μένανδρος
2. Σαλλούστιος Κρίσπος	β. Έλληνες Λυρικοί
3. Οράτιος	γ. Πλάτωνας
4. Ρωμαίοι Κωμωδιογράφοι	δ. Θουκυδίδης
5. Κικέρων	ε. Όμηρος

Μονάδες 5

B2.α. Να εντοπίσετε με ποιες λατινικές λέξεις των κειμένων έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω λέξεις της ελληνικής γλώσσας: **αγορά, λούσο, μαλακός, μοίρα, σονέτο.**

Μονάδες 5

B2.β. Να αντιστοιχίσετε κάθε μία από τις λέξεις της ελληνικής γλώσσας στη **Στήλη Α** με την ετυμολογικά συγγενή λατινική λέξη από τη **Στήλη Β** (δύο λέξεις από τη **Στήλη Β** περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. θύρα	α. rem
2. πόμολο	β. nascuntur
3. ρεαλισμός	γ. convertit
4. γενναιότητα	δ. paenitet
5. κομφούζιο	ε. confusus
	στ. pomis
	ζ. foras

Μονάδες 5

Γ1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

speluncam: την κλητική πληθυντικού αριθμού
mugitus: τη δοτική ενικού αριθμού
infesto: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
Accius: την κλητική ενικού αριθμού
aetate: την αιτιατική ενικού αριθμού
desideranti: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
flagitium: την αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
finem: τη γενική πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 8

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α' ΦΑΣΗ

E_3.Λ3Α(ε)

Γ1.β. «sed quae gignuntur statim vieta et **mollia**, non **matura** mox fiunt sed putria»: Για τα επίθετα με έντονη γραφή να γράψετε τα αντίστοιχα επιρρήματα στον θετικό και συγκριτικό βαθμό:

Μονάδες 4

Γ1.γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:
suam: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος, για πολλούς κτήτορες του β' προσώπου

ea: τη γενική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

Hic: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

Μονάδες 3

Γ2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο):

excitatus: το β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

dormivisse: το α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

traxit: τη δοτική ενικού του γερονδίου

pergit: το γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή

nascuntur: το β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής μέλλοντα

fiunt: το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελείου

fuit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα

vidit: το απαρέμφατο μέλλοντα στην ενεργητική φωνή

Μονάδες 8

Γ2.β. adduxisse, sensit, gignuntur: Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκονται.

Μονάδες 3

Γ2.γ. Στο τρίτο απόσπασμα να εντοπίσετε τους ρηματικούς τύπους (ρήματα, μετοχές, απαρέμφατα) τρίτης συζυγίας και να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή που βρίσκονται.

Μονάδες 4

Δ1.α. ...confusus gregem ex loco infesto amovere coepit. Sed bovm mugitus ex spelunca auditus Herculem convertit. Tum Cacus, vi prohibere eum conatus, Herculis clava interficitur: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά τρεις (3) επιρρηματικούς προσδιορισμούς (αποκλειστικά εμπρόθετους προσδιορισμούς ή επιρρήματα ή πλάγιες πτώσεις ουσιαστικών) και να καταγράψετε τους όρους στους οποίους αναφέρονται.

Μονάδες 3

Δ1. β. de via: να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία του εμπρόθετου επιρρηματικού προσδιορισμού (1 μονάδα) και να τον αποδώσετε με ισοδύναμο εμπρόθετο τύπο αλλάζοντας τόσο την πρόθεση όσο και την πτώση του ουσιαστικού (2 μονάδες).

Μονάδες 3

Δ1.γ. patri suo: να αντικαταστήσετε το **suo** με την κατάλληλη πτώση της δεικτικής αντωνυμίας **is, ea, id** (1 μονάδα). Να εντοπίσετε τόσο τη **συντακτική** όσο και τη **νοηματική** διαφορά που προκύπτει (2 μονάδες).

Μονάδες 3

Δ1.δ. Cacus pastor: να μετατραπεί ο ομοιόπτωτος προσδιορισμός σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο του ρήματος της κύριας πρότασης.

Μονάδες 3

Δ1.ε. excitatus: να αναγνωρίσετε το είδος της μετοχής (1 μονάδα) και να την αναλύσετε, διατηρώντας την ίδια χρονική σχέση, σε αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό – διηγηματικό σύνδεσμο **cum**. Να δηλωθεί το υποκείμενο του ρήματος (2 μονάδες).

Μονάδες 3

Δ2.α. partem, Atreus, duriora, meruisse (1^ο του κειμένου): Να αναγνωρίσετε πλήρως συντακτικά τις παραπάνω λέξεις των κειμένων.

Μονάδες 4

Δ2.β. quae deinceps scribam: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο.

Μονάδες 3

Δ2.γ. Cum Accius ex urbe Roma Tarentum venisset: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης δηλώνοντας τον συντακτικό της ρόλο (μονάδα 1), να εξηγήσετε τη λειτουργία του συνδέσμου εισαγωγής (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1) και να δηλώσετε τη χρονική σχέση που δηλώνει (μονάδα 1).

Μονάδες 4

Δ2.δ. ...boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos: να μετατρέψετε τη σύνταξη της πρότασης σε απαρεμφατική με εξάρτηση από τη φράση **Cacus debet...**

Μονάδα 1

Δ2.ε. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt: να μετατρέψετε τη σύνταξη της πρότασης σε απαρεμφατική με εξάρτηση από τη φράση **Cicero credidit...**

Μονάδες 3